

Poznámky a odkazy:

1. Polášek, J.; Polášková, J.: ve stínu frýdecké synagogy. Frýdek-Místek 2000, s. 31-32.
2. Kraus, B.: Denkschrift zur Feier des sechzigjährigen Bestandes des Tempels der israelit. Kultusgemeinde Friedek-Mistek. Frýdek-Místek 1925, s. 10. Polášek, J.; Polášková, J.: Ve stínu frýdecké synagogy. Frýdek-Místek 2000, s. 14-15.
3. Parcela Nr. 2, spadající pod bývalou Zámeckou obec, byla 8. 5. 1864 převedena na židovský náboženský spolek, podle přílohy č. 653 a 724 ke spisu č. 3676 ze dne 13. 8. 1868.
4. Na základě zákona z 21. 3.1890 došlo ke vzniku židovské náboženské obce ve Frýdku-Místku. Počínaje 10. 1. 1896 se frýdecká židovská náboženská obec stala samostatnou a přestala spadat pod rabinát v Těšíně. Prvním instalovaným frýdeckým rabínem se stal 15. 8. 1900 Juda Bergmann. Viz SOkA Frýdek-Místek, sig. 547 D, č. kart. 111, 113.
5. Mramorové pamětní desky byly nainstalovány 23. 9. 1905, při demolici synagogy byly údajně vyjmuty a složitou cestou se měly dostat do Vlastivědného ústavu, dnešního Muzea Beskyd Frýdek-Místek, kde se je však nepodařilo nalézt.
6. Neznámí lupiči násilím vypáčili boční dveře do synagogy, ve schráně na Tóru kolem zámku vyvrtali 25 děr, zámek vylomili a uloupili dva stříbrné svícny 2,3 m vysoké, stříbrný kalich s rytinou „Leopold Neumann“, stříbrný ukazovák v podobě ruky s rytinou „H. Trommer“ a stříbrnou desku s řetízkem. Celková škoda obnášela 6 000 Kč. Kromě toho pachatelé ukradli další věci Josefu Bernkopfovi, kantorovi židovské obce. Viz Frýdecko-Místecký kraj 4, 1927, č. 18, s. 2.
7. Autoři příspěvku znají jména většiny paličů. Celkem jich bylo 14-16 (ročníky 1917-1924) při vyšetřování v roce 1939 zůstali anonymní. Poslední z paličů zemřel ve Frýdku-Místku v roce 2020.
8. Komisionální prohlídka stavby se konala 16. 6. 1939. Viz SOkA Frýdek-Místek, sig. 867 XIV 172, č. kart. 290.
9. Demoliční práce byly zahájeny ve středu 4. 12.1940, demolice s přerušením pokračovala až do 14. 12., 16. 12. 940 bylo stavební místo zarovnáno.
10. Celková rozloha pozemku činila 2086 m², z toho stavební parcela 26/3 Nr. 922 po zboření synagóze měla rozlohu 367 m². Vide Výměr říšského protektora ze dne 6. 10. 1941 B.Nr. Z-V-4190/41. SOkA Frýdek-Místek, sig. 867 XIV 172, č. kart. 290.
11. Dnes jsou uloženy v Muzeu Beskyd Frýdek-Místek. Desky Desatera odlila kolem roku 1896 arcivévodská slévárna Isabella Habsburg Hütte v Bašce. Výška litinových desek 240 cm.
12. Jedná se o soubor pozemků podél staré Revoluční ulice na k. ú. Frýdek – bývalý park židovské synagogy, plochy po odstraněných obytných objektech a synagoze – parcely č. 3367, 3376/2, 3376/3, 3378, 3379, 3380, 3389, 3380, které jsou ve vlastnictví Statutárního města FM, Moravskoslezského kraje a společnosti Chironax, s. r. o. Synagoga stávala na parcele č. 3389, která patří společnosti Chironax, s r. o., dále na parcele č. 3376/2 podél nové ul. Revoluční, která patří Moravskoslezskému kraji. Společnost Chironax nejeví o umístění památníku zájem a patrně hodlá pozemek v budoucnosti zastavět komerční zástavbou. Jediná možnost je umístit památník – pamětní desku na parcelu č. 3380 (GPS 49.689073, 19.344827), která je ve vlastnictví města a je těsně vedle místa, kde stávala zbořená synagoga. Viz zápisy z jednání komise pro obnovu kulturních míst, historických památek a významných lokalit Rady Statutárního města Frýdku-Místku ze dne 2. 12. 2015, 6. 1. 2016,

1. 3. 2016, 6. 4. 2016, 4. 5. 2016, 1. 6. 2016, 3. 8. 2016, 2. 11. 2016, 4. 1. 2017, 1. 3. 2017, 4. 5. 2017, 4. 1. 2023, 15. 2. 2023; viz materiál Veřejný prostor ve Frýdku-Místku, návrhy na změny, úpravy a doplnění z 31. 7. 2021.
13. Dnes jsou součástí sbírkového fondu Muzea Beskyd Frýdek-Místek, p. o. a jsou zapsány v CESU (Centrální evidenci sbírek ČR) a bez souhlasu Ministerstva kultury ČR je není možno vyjmout a kamkoli umístit. Zhotovení litinové kopie desek Desatera je v podstatě nemožné – velmi vysoká cena a neexistence slévárny, která by tak velké kopie ruční metodou provedla. Navíc na tomto místě by hrozilo jejich rozbití, poškození nebo zcizení. V letech 2015-2016 bylo jednáno o vizualizaci úpravy pamětního místa se sochaři MgA. Lukášem Dvorským a MgA. Davidem Moješčíkem. Sochaři navrhovali pro památník kombinaci betonu s ocelí Cor-Ten (Atmofix), tak jak bylo obdobně přistoupeno k realizaci pamětní desky v místě zaniklé synagogy ve Vítkovicích. K realizaci návrhů ve Frýdku-Místku bohužel nedošlo.
14. První škola byla bez práva veřejnosti. Viz Polášek, J.; Polášková, J.: Ve stínu frýdecké synagogy. Frýdek-Místek 2000, s. 17-18.
15. Židovský žakovský spolek etc. Viz SOkA Frýdek-Místek, sig. 718 X 9, č. kart. 187.
16. Židovská škola obdržela čp. 580 (dnes nové čp. 1280). Viz Haus – Kataster der Stadt Friedeck, Zusammengesellschaft vom Stadtbaume nach dem Grundbuchstande vom Jahre 1914, Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, sig. R 358, s. 3-28.
17. Hliněné kalamáře učitele a žáků, kolekce výukových obrazů s pohádkovými motivy, dva fyzikální modely a jedna dvojité lavice. V soukromém držení je obraz císaře Františka Josefa I. z této školy, původně v životní velikosti, dnes zmenšený na portrét.
18. Parcela 6657/1, katastrální číslo 6656, 6657, 6658. Současná výměra hřbitovní části činí 9 873 m², ostatní plocha zabírá 556 m², travní porost 161 m², ostatní zeleň 143 m², ostatní jiná plocha 706 m². Židovský hřbitov ve Frýdku na šířku měří 63 m, hloubka dosahuje 230 m, volná rezervní plocha bez náhrobků je oddělena od vlastní hřbitovní plochy s náhrobky pomocí ocelového prefabrikovaného systému Nylofor.
19. Na stavebním plánu jsou uvedena parcelní čísla 876 a 875/1 (vlastní pohřební plocha) 877 (rezervní plocha, 875/2, 875/3, 4, 774 (Friedhofshalle + další prostory). Viz Židovské muzeum Praha, ŽO Frýdek-Místek, fond „Silesia“ nr. 123, s. 4. Též viz SOkA Frýdek-Místek, sig. 547 D, č. kart. 111.
20. Návrh na prohlášení nemovitou kulturní památkou byl podán 13. 8. 1992 a rozhodnutí o prohlášení památkou bylo vydáno 21. 10. 1993, kód památky je 12566/8-3515.
21. Fotodokumentace původního stavu v 60.-80. letech minulého století viz fotoarchiv Muzea Beskyd Frýdek-Místek a fotoarchiv Národního památkového ústavu – ÚOP Ostrava. Stav po roce 1990 viz fotoarchiv manželů Poláškových a ŽO Ostrava. Zachovalo se jedno litinové evidenční číslo hrobového místa.
22. Viz ot: Vyvrácené a poničené náhrobky na frýdeckém židovském hřbitově objevili redaktoři Regionu F-M. Region – Frýdecko-Místeko, 1997, 3, č. 38 ze dne 23. 9. 1997, s. 1.
23. V roce 2015 nově ustavená Komise pro obnovu kulturních míst, historických památek a významných lokalit SM FM navrhla uzavřít Smlouva o výpůjčce – užívání dle § 2193-2200 zákona č. 89/2012 Sb. (Občanský zákoník) mezi Statutárním městem Frýdek-Místek a Židovskou obcí Ostrava. Následně po jednání s ŽO Ostrava připravila návrh smlouvy, k jejímuž podepsání došlo v roce 2016. Následně došlo k uzavření smlouvy s Technickými

- službami Frýdek-Místek, a. s., které 5 x ročně provádějí údržbu zeleně, zajišťují prořezání stromů a odstranění nežádoucích náletů.
- 24.K vyhodnocení stavu dřevin byla použita nová nedestruktivní metoda pulzní akustické tomografie (Rinn 2001), která počítačově vymodeluje stav dřevní hmoty v průřezu kmenu stromu bez jeho navrtávání.
- 25.Viz Židovský hřbitov Frýdek. Pasportizace rok 2007-2008. Libuše a Michal Salomonovičovi. Židovská obec Ostrava, 79 s.
- 26.Zatloukal, P.: Příběhy dlouhého století. Architektura 1750-1918 na Moravě a ve Slezsku. Muzeum umění Olomouc 2002. 702 s.
- 27.Posledních třicet let zajišťovali komentované prohlídky židovského hřbitova manželé Jiřina a Jaromír Poláškoví z Frýdku-Místku, kteří tuto službu pro veřejnost definitivně ukončili 3. 9. 2022.
- 28.Komise pro obnovu kulturních míst Rady Statutárního města FM navrhla 16. 9. 2015 v rámci akce zpřístupnění židovského hřbitova řešit také otázku dalších židovských památek na území města, židovské komunity a holocaustu formou naučné stezky – zastavení č. 1. židovský hřbitov, 2. Neumannova vila na Slezské ul. + komplex bývalé Neumannovy přádelny na ul. Staroměstské, 3. bývalé textilky Adolf Landsberger, Oskar Landsberger, Josef Munk a bratři Neumannové na ulici Nádražní a Těšínské, 4. zaniklá synagoga, bývalá židovská škola a obecní dům na ul. Revoluční, 5. bývalé textilky Artur Lemberger, Gustav Tramer a likérka Herrmann Löw, 6. Bývalá Landsbergrova vila, park a někdejší výrobní objekty v ulici Na příkopě. K realizaci přes usilovná jednání dosud nedošlo.
- 29.Usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 23.12. 2008, č. j. KSOS 38 INS 4953/2008, byl zjištěn úpadek dlužníka, společnosti SLEZAN Frýdek-Místek a. s., identifikační číslo: 451 93 371, sídlem Frýdek-Místek, Na Příkopě 1221 a insolvenčním správcem byl ustanoven Ing. Jiří Hanák, Ostrava-Vítkovice, Erbenova 29, PSČ 703 00. Usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 2. 2009, č. j. KSOS 38 INS 4953/2008 byl na výše uvedeného dlužníka prohlášen konkurs.
- 30.Memorandum o spolupráci uzavřely Statutární město Frýdek-Místek, identifikační číslo 002 96 643, sídlem Frýdek-Místek, Radniční 1148, zastoupené Mgr. Michalem Pobuckým, DiS., primátorem města, a SLEZAN Frýdek-Místek a. s., obchodní společnost zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Ostravě v oddíle B, vložka 313, identifikační číslo 451 93 371, sídlem Frýdek-Místek, Na Příkopě 1221, jejímž jménem jednal Jiří Karásek, prokurista, TEXTIL INVEST GROUP a. s., obchodní společnost zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze v oddíle B, vložce 17954, identifikační číslo 242 29 709, sídlem Praha 1 – Nové Město, Na Poříčí 1041/12, jménem jednal Jiří Karásek, předseda představenstva společnosti.
- 31.Články III, IV, V a VI memoranda o spolupráci mezi Statutárním městem FM a SLEZAN HOLDINGEM, a. s.
- 32.Např. výstava Na šichtu do textilky, která proběhla ve dnech 15. 9. – 15. 10. 2017; výstava Frýdek-Místek a architektura ve veřejném prostoru, která se konala ve dnech 18. 6. – 22. 7. 2018, na vernisáži výstavy prof. Ing. arch. Eva Jiříčná, CBE prezentovala návrh na dostavbu Národního domu ve Frýdku-Místku; 15. ročník festivalu Sweetsen Fest ve dnech 20. – 24. 6. 2018.

33. Demolice byla zahájena 25. 10. 2021 a probíhala do konce dubna 2022. Proti původnímu předpokladu byla zbořena také výrobní hala z 70. let minulého století, situovaná za tkalcovnou Neumann. Došlo ke statickému zpevnění hlavní části někdejší elektrárny firmy Adolf Landsberger, která zůstane zachována pro muzejní účely.
34. Zastupitelé Frýdku-Místku na svém zasedání 15. 9. 2021 schválili Memorandum o partnerské spolupráci mezi statutárními městy Žilinou a Frýdkem-Místkem v rámci kandidatury Žiliny do soutěže o titul Evropské hlavní město kultury 2026. Tento společný projekt podpořilo také polské město Bielsko-Biala. Titul nakonec obdrželo slovenské město Trenčín. Namísto cílené dotace z fondů Evropské unie se hledají jiné zdroje pro financování opravy a revitalizace areálu bývalé přádelny Neumann. Aktuálně probíhají jednání o budoucím převodu areálu ze SLEZAN HOLDINGU, a. s. na Statutární město Frýdek-Místek a formě úhrady nebo směny pozemků.
35. Podle dostupných pramenů byl park založen v roce 1890 a vybudován německými architekty a zahradníky. Pozemek o výměře 5,8 ha u vily a továrních objektů fy. Adolf Landsberger na nábreží řeky Ostravice pod frýdeckým zámekem byl osázen velkým množstvím exotických dřevin a spoustou květů a růží. Nejnáročnější úpravy byly realizovány při jižním okraji areálu, bylo zde vlastní jádro parku. Vila s parkem stejně jako textilní továrny byly zkonfiskovány a od 1. 1. 1946 začleněny do n. p. Slezan Frýdek-Místek. Údržba Landsbergova parku nebyla v centru pozornosti vedení textilní továrny, a tak zahrada pozvolna pustla, a i její vybavení chátralo. Ani v této době se nestal veřejným parkem a byl stále oplocen jako součást areálu ředitelství textilky. Na základě iniciativy skupiny nadšenců, chovatelů drobného zvířectva, byl dne 1. května 1960 v jižní části parku otevřen zoopark o výměře necelé 2 ha, zbytek bývalé zahrady byl udržován minimálně. Hlavním iniciátorem zřízení zooparku byl František Habrňal a kromě závodního klubu velkou podporu poskytla tehdejší rada MěstNV, která rozvoj parku zajišťovala v rámci „Akce Z“.
36. V elektronické dražbě, která se konala 11. 1. 2023, koupil areál bývalého Slezanu 01 podnikatel Gevorg Avetisjan, majitel společnosti MARLENKA International, s. r. o., za částku 95 mil. Kč. Do roku 2025 má na tomto místě vyrůst nová moderní továrna na výrobu medových dortů Marlenka.